

Projekt

z dnia

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA OPOLA**

z dnia 2024 r.

w sprawie powierzenia spółce „Zakład Komunalny” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wybranych zadań własnych Gminy z zakresu utrzymania czystości i porządku

Na podstawie art. 18 ust. 1, w związku z art. 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.), art. 2 i art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 679) uwzględniając treść §2 pkt 6 uchwały nr XXV/229/96 Rady Miasta Opola z dnia 28 marca 1996 r. w sprawie utworzenia jednoosobowej spółki gminy z ograniczoną odpowiedzialnością, zmienionej uchwałami: nr XXXV/331/96 z dnia 19 grudnia 1996 r., nr VII/97/99 z dnia 25 marca 1999 r., nr XXXVI/490/01 z dnia 25 stycznia 2001 r., nr XXXI/485/12 z dnia 27 września 2012 r., nr XIII/218/15 z dnia 2 lipca 2015 r., nr XXXVIII/763/17 z dnia 23 lutego 2017 r. oraz nr LXXIII/1262/23 z dnia 25 maja 2023 r., Rada Miasta Opola uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Rada Miasta dokonuje wyboru sposobu i formy prowadzenia gospodarki komunalnej w zakresie następujących zadań:

1) zagospodarowanie następujących frakcji odpadów komunalnych: bioodpady (kody: 20 01 08, 20 02 01 oraz 20 03 02) i odpady wielkogabarytowe (kod 20 03 07) oraz odpadów powstałych w wyniku przetworzenia zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych (kod 19 05 99 i 19 05 03), których odebranie i zagospodarowanie pozostaje zadaniem Miasta Opola,

2) wyposażenie nieruchomości w pojemniki przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymywanie ich w odpowiednim stanie technicznym, w zakresie nieruchomości, które Miasto Opole obowiązane jest wyposażyć w pojemniki mocą uchwały Rady Miasta Opola wydanej na podstawie art. 6r ust. 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 399).

2. Zadania wskazane w ust. 1 realizowane będą przez „Zakład Komunalny” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, zwaną dalej „Spółką”, bezpośrednio na podstawie niniejszej uchwały, uwzględniając, że:

1) powierzenie zadań następuje na okresy wskazane w ust. 3,

2) konkretyzacja i uszczegółowienie zakresu i sposobu realizacji zadań następuje w sposób określony ust. 4,

3) zadania mają charakter usługi publicznej i będą realizowane w celu zaspokojenia zbiorowych potrzeb mieszkańców Miasta Opola, w ramach podstawowej działalności prowadzonej przez Spółkę,

4) Spółce udzielona zostanie rekompensata, zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego i na zasadach określonych w sposób wskazany w ust. 4.

3. Powierzenie Spółce zadań, o których mowa w ust. 1, następuje na okres 10 lat z zastrzeżeniem, że zadania te będą wykonywane przez Spółkę po zakończeniu obowiązywania umowy o zamówienie publiczne, której zakresem aktualnie objęte są wskazane usługi i są one świadczone przez wykonawcę odbierającego i zagospodarowującego odpady komunalne z terenu Miasta Opola. Uszczegółowienie terminu realizacji zadań w formie określonej w zdaniu poprzednim, nastąpi w sposób określony w ust. 4.

4. Szczegóły dotyczące powierzenia Spółce zadań własnych Gminy Opole, o których mowa w ust. 1, w szczególności:

- 1) prawa i obowiązki Spółki,
- 2) prawa i obowiązki Gminy Opole,
- 3) wysokość rekompensaty z tytułu wykonywania przez Spółkę zadań powierzonych,
- 4) zasady i tryb ustalania wysokości rekompensaty z tytułu wykonywania przez Spółkę zadań powierzonych,
- 5) zasady weryfikacji kontroli rekompensaty z tytułu wykonywania przez Spółkę zadań powierzonych,
- 6) sposób postępowania w przypadku wystąpienia nadwyżek i niedoborów rekompensaty,
- 7) standardy jakościowe wykonywania zadań powierzonych,
- 8) warunki zmiany i rozwiązania umowy,
- 9) sposób rozstrzygania sporów,
- zostaną określone w umowie wykonawczej, zawartej pomiędzy Gminą Opole a Spółką. Dozwala się na zawarcie większej ilości umów, w tym dedykowanych poszczególnym zadaniom wymienionym w ust. 1.

5. W umowie wykonawczej dopuszcza się zawieszenie obowiązku realizacji zadań, w tym ich części. Zawarcie umowy wykonawczej nie uchyla dopuszczalności zawarcia również innych umów związanych z realizacją zadań wskazanych w ust. 1.

§ 2. Wykonanie uchwały, w tym zawarcie umowy wykonawczej, o której mowa w § 1 ust. 4 uchwały, powierza się Prezydentowi Miasta Opola.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

w sprawie powierzenia spółce „Zakład Komunalny” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wybranych zadań własnych Gminy z zakresu utrzymania czystości i porządku

Uchwałą nr XXV/229/96 Rady Miasta Opola z dnia 28 marca 1996 r. w sprawie utworzenia jednoosobowej spółki gminy z ograniczoną odpowiedzialnością, zmienionej uchwałami: nr XXXV/331/96 z dnia 19 grudnia 1996 r., nr VII/97/99 z dnia 25 marca 1999 r., nr XXXVI/490/01 z dnia 25 stycznia 2001 r., nr XXXI/485/12 z dnia 27 września 2012 r., nr XIII/218/15 z dnia 2 lipca 2015 r., nr XXXVIII/763/17 z dnia 23 lutego 2017 r. oraz nr LXXIII/1262/23 z dnia 25 maja 2023 r., utworzono jednoosobową spółkę gminy z ograniczoną odpowiedzialnością pod nazwą „Zakład Komunalny Spółka z o. o.” (aktualnie: „Zakład Komunalny” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (dalej: „Spółka”). Zgodnie z aktualnym brzmieniem ww. uchwały Spółka prowadzi działalność w zakresie określonym w §2 ww. uchwały. Z tym zakresem korespondują akty korporacyjne Spółki, w szczególności umowa spółki.

Na podstawie art. 2 ustawy o gospodarce komunalnej (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 679), gospodarka komunalna może być prowadzona przez jednostki samorządu terytorialnego, w szczególności w formach samorządowego zakładu budżetowego lub spółek prawa handlowego. Natomiast na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy o gospodarce komunalnej, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego postanawiają o wyborze sposobu prowadzenia i form gospodarki komunalnej.

Na podstawie uchwały nr XL/806/17 Rady Miasta Opola z dnia 20 kwietnia 2017 r. w sprawie powierzenia spółce Zakład Komunalny sp. z o.o. z siedzibą ul. Podmiejska 69, 45-574 Opole zadania własnego Gminy Opole z zakresu zagospodarowania odpadów komunalnych, Spółka świadczy już usługi użyteczności publicznej polegające na:

- 1) tworzeniu i prowadzeniu Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych („PSZOK”) oraz mobilnych Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (mPSZOK),
- 2) obsłudze Miejskich Punktów Elektroodpadów (MPE).

W związku z zamiarem powierzenia spółce „Zakład Komunalny” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością dodatkowych zadań własnych Gminy Opole z zakresu tworzenia i prowadzenia systemu odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie Opola, poprzez świadczenie usług użyteczności publicznej polegających na:

- 1) zagospodarowaniu następujących frakcji odpadów komunalnych: bioodpady (kody: 20 01 08, 20 02 01 oraz 20 03 02) i odpady wielkogabarytowe (kod 20 03 07) oraz odpadów powstałych w wyniku przetworzenia zmieszanych (niesegregowanych) odpadów komunalnych (kod 19 05 99 i 19 05 03), których odebranie i zagospodarowanie pozostaje zadaniem Miasta Opola,
- 2) wyposażeniu nieruchomości w pojemniki przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymywaniu ich w odpowiednim stanie technicznym, zgodnie z zakresem obejmującym nieruchomości, które Miasto Opole obowiązane jest wyposażyć w pojemniki mocą uchwały Rady Miasta Opola wydanej na podstawie art. 6r ust. 3 u.c.p.g.,

konieczne jest podjęcie niniejszej uchwały.

Aktualnie proponowane do powierzenia zadania mają charakter usługi użyteczności publicznej, świadczonej w ogólnym interesie gospodarczym. Przedmiotowe zadania stanowią zadania własne Gminy Opole, tym samym mogą być powierzone spółce gminnej na zasadach określonych w ustawie o gospodarce komunalnej.

Mocą uchwały dokona się bezpośredniego powierzenia Spółce ww. zadań.

Pierwsze z powierzanych zadań realizowane będzie z wykorzystaniem pozostających w bezpośredniej dyspozycji Spółki zasobów materialnych i uprawnień. Zadanie to obejmuje zagospodarowanie odpadów komunalnych następujących frakcji: bioodpady (kody: 20 01 08, 20 02 01 oraz 20 03 02) i odpady wielkogabarytowe (kod 20 03 07) oraz frakcji odpadów powstałych w wyniku przetworzenia niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych (kody: 19 05 99 i 19 05 03) w ramach składowiska eksploatowanego przez Spółkę. Odpady o kodach: 19 05 99 i 19 05 03 powstają w wyniku przetworzenia niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych odebranych z terenu Miasta Opola, w zakresie w jakim odebranie ich stanowi zadanie Miasta.

Zakres powierzonych Spółce zadań zostaje również rozszerzony o wyposażenie nieruchomości w pojemniki przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych oraz utrzymywanie ich w odpowiednim stanie technicznym (zakres zadania obejmuje nieruchomości, które Miasto Opole obowiązane jest wyposażyć w pojemniki mocą uchwały Rady Miasta Opola wydanej na podstawie art. 6r ust. 3 u.c.p.g.). Poza zakresem zadań Spółki pozostanie utrzymanie pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym.

Realizacja zadania Miasta Opola w zakresie wyposażania nieruchomości w pojemniki przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych na terenie Opola odbywa się dotychczas za pośrednictwem przedsiębiorców odbierających odpady komunalne, wybranych w ramach postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Zaproponowane w uchwale rozwiązanie zmieniające formę i sposób realizacji wskazanego zadania ma umożliwić stabilizację, utrzymanie czystości i porządku oraz zwiększenie komfortu mieszkańców. Skutkować ono będzie zabezpieczeniem wszystkich nieruchomości w trwałe i nieprzerwane wyposażenie w pojemniki przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych, bez względu na wynik postępowań na odbiór odpadów komunalnych, które mogą spowodować zmianę operatorów, a co za tym idzie konieczność wymiany pojemników. Uniezależnienie dostaw pojemników i zapewnienia ich odpowiedniego standardu technicznego względem operatora odbierającego odpady, nie tylko zwiększa konkurencyjność postępowań zmierzających do zapewnienia usługi odbioru odpadów komunalnych, poprzez ograniczenie wpływu naturalnej przewagi konkurencyjnej dotychczasowego operatora, ale również nakierowane jest na zapewnienie odpowiedniej stabilności opolskiego systemu gospodarki odpadami komunalnymi oraz zapewnienie najwyższej jakości usług dla właścicieli nieruchomości.

Notoryjną pozostaje wiedza o trudnościach i niedogodnościach dla poszczególnych miast i właścicieli nieruchomości w nich położonych, związanych z dystrybucją pojemników przez operatorów rozpoczynających działalność na nowym obszarze. Zjawisko to, charakterystyczne dla szeregu miast w Polsce, może zostać zniwelowane poprzez uniezależnienie dostaw pojemników względem operatora świadczącego usługi odbioru odpadów. Dodatkowo zapewnienie pojemników przez podmiot niezależny względem operatora odbierającego odpady, a jednocześnie podmiot wewnętrzny Miasta, umożliwi racjonalne wydatkowanie środków finansowych, gdyż stymuluje racjonalną kalkulację kosztów realizacji tego świadczenia, w dłuższej perspektywie czasowej (10 lat, podczas gdy umowy o zamówienia publiczne, w tym na odbiór odpadów mogą zostać zawarte

maksymalnie na okres 4 lat). Dodatkowo realizacja wskazanej usługi przez podmiot wewnętrzny Miasta gwarantuje pełną przejrzystość kosztową realizacji wskazanej usługi (ze względu na model rekompensat bazujący na pokrywaniu uzasadnionych kosztów i niskiej marży rozsądnego zysku).

W konsekwencji projektowanych zmian, pojemniki zapewnione przez Spółkę będą wykorzystywane przez właścicieli nieruchomości bez względu na to, kto będzie w danym okresie realizował usługę odbioru odpadów.

Zadania wymienione w §1 ust. 1 projektu uchwały, mogą zostać powierzone bezpośrednio mocą uchwały, a wskazana okoliczność potwierdzona jest niekwestionowanymi stanowiskami stosownych organów administracji publicznej, w tym Prezesa UZP, który wskazuje, że *„Zgodnie z brzmieniem art. 2 ww. ustawy, gospodarka komunalna może być prowadzona przez jednostki samorządu terytorialnego w szczególności w formach samorządowego zakładu budżetowego lub spółek prawa handlowego. (...) Należy zatem wskazać, że instytucja in-house wprowadzona do ustawy Pzp nowelizacją z dnia 22 czerwca 2016 r. nie wyklucza i nie stoi na przeszkodzie wykonywaniu zadań własnych przez jednostki samorządu terytorialnego, w celu zaspokojenia zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej w drodze ustawy o gospodarce komunalnej”* (UZP, Współpraca publiczno-publiczna w rozumieniu ustawy Prawo zamówień publicznych, s. 3-4 i 7).

Stosownie do utrwalonego stanowiska orzeczniczego, w tym sądowno administracyjnego: *„Wykonywanie przez gminę zadań komunalnych we własnym zakresie przez utworzoną w tym celu jednostkę organizacyjną siłą rzeczy zawarcia umowy nie wymaga. Podstawą powierzenia wykonywania tych zadań jest bowiem sam akt organu gminy powołujący do życia tę jednostkę i określający przedmiot jej działania.”* (Wyrok NSA z dnia 11 sierpnia 2005 r., II GSK 105/05).

Powierzenie zadań we wskazanej formie w § 1 ust. 1 i 2 i we wskazany sposób musi nastąpić w zgodności z unijnymi regulacjami prawnymi dotyczącymi pomocy publicznej. Materię tę reguluje Decyzja Komisji Europejskiej z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorcom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (notyfikowana jako dokument nr C(2011)9380), dalej: *„Decyzja UOIG”*. Dopelnienie wymogów wynikających z Decyzji UOIG uzasadnia nadanie regulacjom §1 ust. 3 - 5 oraz §2 uchwały brzmienia zaproponowanego w projekcie uchwały.

Projekt uchwały opracowała:

Małgorzata Gwoździowska – Naczelnik Biura Nadzoru Odbioru Odpadów Komunalnych